

EURÓPSKY PARLAMENT

ZVLÁŠTNE VYDANIE

**ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY
dňa 4. a 5. novembra 2004
v Bruseli**

**PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES
ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA**

03/S-2004

Generálne riaditeľstvo predsedníctva

SK

SK

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\06-Bruxelles

PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES

ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY

dňa 4. novembra 2004

v Bruseli

Vážené dámy, vážení páni,

je pre mňa veľkou ct'ou prihovoriť sa k Vám po prvý krát ako predseda Európskeho parlamentu.

Udalosti minulého týždňa v Štrasburgu vás nepochybne znepokojili a možno sa viacerým z vás nepáčili. Ako iste viete, Európsky Parlament nepristúpil k hlasovaniu, ale chcel by som vám poskytnúť moju interpretáciu faktov, o ktorých som mal možnosť v krátkosti sa porozprávať s niektorými z vás v Ríme.

V prvom rade by som chcel vyjadriť svoje presvedčenie, že to, čo sa stalo, posilňuje demokraciu v rámci EÚ, posilní naše inštitúcie, podporí záujem občanov o európsku politickú diskusiu a zefektívni rešpektovanie ich základných práv.

Po druhé, nikdy som sa nedomnieval, že ide o medziinštitucionálnu krízu alebo o meranie síl medzi inštitúciami. To, čo sa stalo, zodpovedá normálnej demokratickej diskusii. Ide o skutočnú politickú diskusiu, ktorá vyvolala veľký záujem verejnosti. Právom sa sťažujeme na nízku účasť občanov na voľbách do Európskeho parlamentu. Obávame sa, že budúce referendá o návrhu Ústavnej zmluvy nezískajú dostatočnú pozornosť našich spoluobčanov. Môžeme však len privítať, že Európsky parlament, ktorý disponuje čoraz väčšími právomocami, ich vykonáva zodpovedne.

Pripomeňme, že súčasné zmluvy, a najmä budúca ústava, udeľujú Európskemu parlamentu právomoc uviesť do úradu Komisiu ako celok. Domnievam sa, že inštitucionálna rovnováha nebola ani narušená, ani pozmenená. Vypočutia dezignovaných komisárov v našich parlamentných výboroch nám umožnili hodnotiť schopnosti osôb a politiku, ktorú sa rozhodli presadzovať.

Po tretie, diskusia bola zameraná, aj keď nie výlučne, na obzvlášť citlivé spoločenské témy: veľmi dôležitú otázku azylovej a imigračnej politiky, úlohu žien v rodine a práci, nediskriminovanie osôb z dôvodu ich sexuálnej orientácie, vzťah medzi etikou a politikou. Európsky parlament nikdy nikoho nediskriminoval kvôli vyznávaným hodnotám.

Je normálne, že v Európe, ktorá prijala Chartu základných práv, sa diskutuje o týchto témach.

Nech sú názory na túto oblasť akékoľvek, diskusia ukázala, že naša únia je okrem hospodárskych charakteristík založená na spoločných základných hodnotách. Úprimne verím, že Parlament prispel k posilneniu hodnôt, na ktorých je Európa založená.

Parlament však upozornil aj na ďalšie snahy. Chce nezávislú Komisiu, zloženú z komisárov, kompetentných pre oblasti, ktoré im boli pridelené.

A nakoniec, som presvedčený, že Európska únia potrebuje tak dôveryhodný Európsky parlament, ako aj silnú Komisiu. Žiadna inštitúcia sa neposilní tým, že oslabí inú inštitúciu. Predseda Barroso, ktorému Parlament vyslovil v júli širokú podporu, spravil múdre a spravodlivé rozhodnutie, keď nepredložil návrh o svojom kolégiu komisárov.

Parlament len využil právomoci, ktoré mu prináležia na základe zmlúv. Je nemožné prideliť právomoci orgánu, ktorý bol výsledkom všeobecného hlasovania, za podmienky, že ich tento orgán nebude vykonávať.

Dúfam, že budú veľmi rýchlo predložené politické návrhy, ktoré by Parlamentu umožnili vysloviť dôveru kolégiu komisárov. V tomto smere už boli podniknuté dôležité kroky a som presvedčený, že počas tejto Európskej rady budú nasledovať ďalšie, aby pán Barroso mohol predložiť svoj návrh a dosiahnuť tento cieľ. EP je pripravený začať bezodkladne konať, aby sa hlasovanie o schválení novej Komisie mohlo uskutočniť podľa možnosti už počas nasledujúceho zasadania Parlamentu.

***

Okrem toho musím privítať osobitné snahy holandského predsedníctva pokiaľ ide o **komunikáciu s občanmi**. Osobne som sa zúčastnil na veľmi zaujímavom neformálnom zasadaní Rady ministrov pre európske záležitosti, ktoré sa na túto tému konalo 5. októbra v Amsterdame. Parlament bude v decembri prijímať stanovisko k Ústavnej zmluve a na tomto základe budeme viesť pokiaľ možno čo najdecentralizovanejšiu informačnú kampaň.

***

Vážené dámy, vážení páni, práca konventu sa začala „fázou počúvania“, ktorá nám umožnila spoznať očakávania občanov vo vzťahu k Európskej únii. V podstatnej miere sa týkali troch oblastí: zamestnanosti, bezpečnosti a prítomnosti Európy na medzinárodnej scéne.

A práve zamestnanosť a bezpečnosť sú dve hlavné témy vášho programu schôdze.

Pokiaľ ide o rast a zamestnanosť, máme dnes k dispozícii správu o **Lisabonskej stratégii**, vypracovanú pánom Wimom Kokom.

Prvou vecou, ktorú musíme urobiť pokiaľ ide o Lisabonskú stratégiu, je prestať ju takto nazývať. Nik nevie, o čom hovoríme. Navrhujem, aby sme ju nazývali „Stratégia pre konkurencieschopnosť, sociálnu súdržnosť a životné prostredie“.

Počas nasledujúcej Európskej rady na jar budúceho roka uplynie päť rokov, odkedy sa Európska únia rozhodla stanoviť cieľ, citujem, „stať sa najkonkurencieschopnejšou a najdynamickejšou ekonomikou na svete založenou na vedomostiach, schopnou trvalo udržateľného rozvoja s novými a lepšími pracovnými príležitosťami a väčšou sociálnou súdržnosťou“. Táto veta sa vyslovuje tak často, že sa z nej stáva akési zaklínadlo.

Nech je to akokoľvek, rozhodujúce je pokračovať v procese, ak chceme dosiahnuť vysokú úroveň zamestnanosti, ktorá by ako jediná umožnila v starnúcej Európe - ako to dramaticky zdôrazňuje správa pána Koka - financovanie politiky solidarity, ktorá predstavuje jadro európskeho sociálneho modelu.

V Lisabone sme si stanovili za cieľ dosiahnuť 70% mieru zamestnanosti ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Dnes táto miera dosahuje 63% oproti 71% v Spojených štátoch.

Pokiaľ ide o výdavky na oblasť výskumu a rozvoja, Európska rada si v Barcelone stanovila za cieľ 3% HNP. Dnes Európa stagnuje na 1,9% HNP oproti 2,8% v Spojených štátoch a 3,1% v Japonsku.

Netreba však zabúdať, že tieto ciele boli stanovené v období ekonomickej prosperity. V dnešnej ťažšej ekonomickej situácii musíme konštatovať, že tieto ciele sa zďaleka nedosahujú. Bez skutočného zvýšenia úsilia nebudú splnené ani v roku 2010.

A keď sú ciele zjavne nedosiahnuteľné, musíme mať odvahu na ich zmenu bez toho, aby sme sa vzdali nádeje na ich dosiahnutie v realistickejšom časovom rámci.

Konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva je zaiste bojom, ktorý by mal viesť prioritne každý členský štát a Komisia a Rada to veľmi dobre vedia. Avšak Európska únia ako taká môže a musí k tomuto procesu prispieť, ináč by sme tu o tom nediskutovali.

Je nevyhnutné zabezpečiť rýchlu transpozíciu smerníc do národných legislatív. Ako iste viete, pokiaľ ide o Lisabonskú stratégiu, len 7 smerníc zo 40 sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch. A priemerná miera transpozície všetkých smerníc EÚ nepresahuje 60%.

Ak má byť „stratégia konkurencieschopnosti, súdržnosti a životného prostredia“ úspešná, naše tri orgány musia plánovať svoje aktivity podľa presného harmonogramu a s lepšie vymedzenými cieľmi a musia dôsledne uplatňovať dohodu „kvalitnejšia legislatívna práca“, ktorú podpísali v decembri 2003.

Rokovania, ktoré budeme viesť o reforme paktu stability a o financovaní Únie v budúcnosti, musia byť zamerané na presadzovanie podpory rastu, vytvárania kvalifikovaných pracovných miest a podpory výskumu, technológií a inovácií v Európe.

Pre tento účel schválil Európsky parlament mechanizmus koordinácie všetkých zainteresovaných parlamentných výborov a vytvorenie dočasného výboru pre financovanie Únie v budúcnosti, ktorému budem predsedáť.

Tu musíme, tak ako veľmi správne poznamenali dnes dopoludnia predsedovia vlád Poľska a Dánska, zvýšiť prostriedky určené na výskum, aby sme zmobilizovali vedecké zdroje 25 členských štátov a motivovali mladých vedcov, aby sme zabránili ich odchodu do krajín mimo EÚ, čo by ešte viac prehĺbilo náš deficit v oblasti technológií.

***

Európski občania zároveň očakávajú, že im EÚ zaručí bezpečnosť. Európsky parlament si želá, aby sa na základe existujúcich zmlúv vopred prijali niektoré ustanovenia Ústavnej zmluvy: spoločný európsky azylový systém a jednotný štatút pre utečencov, o ktorom sa v súčasnej dobe rokuje.

Podobne sa domnievame, že s aktiváciou dvoch spoločných mechanizmov pre opatrenia v oblasti prist'ahovalectva (čl. 67 Zmluvy o ES) a boja proti terorizmu a medzinárodnému zločinu nie je možné čakať až dotedy, kým Ústava nadobudne platnosť.

Európsky parlament prikladá veľký význam tomu, aby sa rozhodnutia v tejto oblasti prijímali spolurozhodovacím postupom medzi dvomi zložkami legislatívneho orgánu. V tejto súvislosti vás plne podporujem v tom, aby ste prijali návrh holandského predsedníctva, ktoré v záujme logiky demokracie vyzvalo Európsku radu, aby rozhodla o prechode na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou v oblasti azylu, prístahovateľstva a kontroly na hraniciach.

Ide o jeden z kľúčových bodov Ústavnej zmluvy: ak s ním dnes Rada nesúhlasí, ako vysvetlíť občanom, že ratifikácia tejto Ústavy je nanajvyš dôležitá?

Hlavným problémom ovplyvňujúcim spolužitie a bezpečnosť európskych občanov je nebezpečenstvo medzinárodného terorizmu. Európsky parlament sa domnieva, že je dôležité súrne prijať radu opatrení: zlepšenie spolupráce a výmeny údajov medzi policajnými službami, konkrétne prostredníctvom premeny Europolu na Európsku agentúru, rokovanie v mene Únie o skutočných medzinárodných dohodách o policajnej spolupráci a vytvorenie Európskeho úradu pre pomoc obetiam terorizmu.

A napokon, Európsky parlament venuje veľkú pozornosť vytvoreniu skutočnej európskej azylovej politiky, umožňujúcej posilnenie opatrení na ochranu utečencov, ktoré im zaručia plné uplatňovanie ich práv a zabránia kolektívnemu vyhostovaniu.

***

Vážené dámy, vážení páni,

Európsky parlament môže zároveň prispieť k príprave pôdy pre ťažké rozhodnutie o **Turecku**, ktoré máte prijať v decembri. Môže byť užitočným partnerom, pričom je potrebné brať na vedomie, že v závere procesu sa vyžaduje jeho súhlas. Oslobodenie Leyly Zana v apríli je čiastočne našou zásluhou, pretože sme nesúhlasili s tým, aby sa zabudlo na nositeľku Sacharovovej ceny Parlamentu.

Je ťažké predpovedať obsah stanoviska o Turecku, o ktorom bude Európsky parlament hlasovať 2. decembra. Uprednostňujeme však úprimnú a otvorenú diskusiu zameranú na skutočné problémy pred diskusiou, ktorá je založená na polopravdách a predsudkoch. V každom prípade navštívim Turecko nasledujúci deň po hlasovaní v Európskom parlamente, aby som vysvetlil stanovisko Parlamentu predstaviteľom tureckých orgánov a tureckej verejnosti.

***

Napriek tomu, že súčasťou vášho dnešného programu sú iné závažné problémy, nemôžem obísť otázku **štatútu poslancov Európskeho parlamentu**.

V januári 2004 sa Rade nepodarilo získať kvalifikovanú väčšinu potrebnú na schválenie kompromisného textu, ktorý je výsledkom práce viacerých predsedníctiev.

Hneď po mojom zvolení do funkcie predsedu Európskeho parlamentu som nadviazal kontakt s viacerými členmi Rady a aj s vami, pán predseda.

Európsky parlament je hlboko presvedčený o potrebe jednotného štatútu pre európskych poslancov, ktorý sa po rozšírení na 25 členských štátov stal nevyhnutným.

Ako som vám povedal, pán predseda, Európsky parlament je opäť pripravený jednat pružne v záujme dosiahnutia dohody. Určite však pochopíte, že Európsky parlament nemôže formálne predložiť nový návrh, bez toho, aby mal istotu, že Rada tento návrh prijme. Preto si myslím, že je potrebné usporiadať neformálne stretnutie, na ktorom by sme mohli rokovať o tejto záležitosti, do konca tohto predsedníctva alebo na začiatku nasledujúceho predsedníctva. Kedykoľvek potom už bude príliš neskoro.

Európska rada nám musí oznámiť, či súhlasí alebo nie s potrebou jednotného štatútu pre európskych poslancov, tak ako to predpokladá Zmluva. Dovoľte mi opäť pripomenúť, že ide o veľmi naliehavú záležitosť. Ak je odpoveď Rady kladná, som si istý že sa nám podarí dosiahnuť dohodu. Ak je jej odpoveď záporná, EP o tom musí vedieť.

Na záver, pán predseda, Európsky parlament má v úmysle udržiavať európsky politický dialóg o všetkých rozhodnutiach, ktoré majú kľúčový význam pre našu budúcnosť. Tento dialóg nás posilní a verím, že verejnosť nás následne lepšie pochopí. Od toho závisí úspech našej Ústavy, ktorá je rozhodujúcim krokom pre našu budúcnosť.

Pričinnme sa o to spolu.

* * *